

pa je pristopil k njemu mladenič, ki mu je povedal: »Jaz sem eden od onih sedmih, ki smo bili določeni, da vas na potu v Djakovo — umorimo!«

Kje so morilec?

Na vsa ta izvajanja srbskih listov se moramo vsi vprašati, kdo so ti ljudje, od koga so bili najeti, da bi izvršili vse te umore? Nam ni dovolj, da se reče »neki ljudje«, mi hočemo vedeti natančno, kdo je tisti! Zdi se pa nam, da je gotov krog brezvestnih ljudi namenoma ustvarjal tako ozračje, ki je rodilo take zločinske načrte, znan dovolj, in da je čas, da se jih javno imenuje! Zdaj, ko bo razprava o umoru v Beogradu, naj pride na dan, kdo je vse te politične umore na meraval, pa se mu niso posrečili! Naj pride na dan, kdo je namenoma dražil vroči južni značaj srbskih članov parlamenta, da bi jih pripravil do zločina. Ne le tisti, ki je udaril, tudi ti-

sti, ki je mislil udariti, ki je vedno aufbiksalski, je obsojenja vreden!

Proč s takimi zločini!

Med res kulturnimi ljudmi bi taki politični zločini ne smeli biti politično orožje! Posebno ne med ljudmi, ki jim je uboj — greh, ki vedo, da bodo za zločin, če tudi ga niso izvršili, dajali odgovor Bogu sodniku. — Vsa jugoslovanska javnost hoče imeti politično ozračje — razčiščeno! — Vsi, ki so se omadeževali s političnimi uboji — izvršenimi in neizvršenimi — morajo s političnega polja! Pošteni ljudje, ljudje čistih rok naj vodijo usodo države in narodov! To hoče kralj, ki je dal zato vodstvo države v roke enega najpoštenjših politikov — dr. Korošca. To hoče pa tudi narod, ki bo sodnik nad vsemi onimi, katerih ni bilo sram političnih umorov nad delavcem ali ministrom!

POLITIČNI RAZGOVORI

»No, kje si pa zadnjič bil?«, so nagovorili znanci gospodarja. Gospodar pa jim je povedal: »Sem bil doma, pa sem mislil, da se mi možje ne bomo nič več pečali s politiko, ampak jo bodo odslej vodile ženske in otroci.«

»Kaj«, je dejal šaljivec, »zdaj pride mo pravi ljudje na vrsto za politiko!«

»Pa ni šala«, je dejal gospodar, »je res, da se je Maček že precej utrudil in Pribičeviću se je jezik skrivil, da ne moreta vsak dan dajati novih izjav in povzročati novih škandalov. In zato so poklicali na pomoč ženske in otroke! Maček je poklical na pomož Radičevo vdovo, Pribičević pa svojega mladega sina. In ta dva danes govorita v imenu — cele opozicije!«

»Ali sta se kaj dobro izkazala?« je vprašal šaljivec.

»To je pa drugo vprašanje. Radičeva vdova je že enkrat pred mesecem objavila v francoskih listih neko pismo, kjer je pa bila tako nerodna, da celo Maček in Pribičević nista bila zadovoljna s tisto izjavo. Ako bi sedanja vlada hotela uporabiti vsa sredstva, ki jih zakon za take neumne izjave predvideva, potem bi Radičeva vdova že — sedela! Prizaneslo se ji je, ker je pač — ženska. Zdaj je pa drugič nastopila na političnem polju. Naprosila je nekega francoskega advokata, da bo nastopal zoper Radičiča, češ, da je morilec njenega moža. Ob tej priliki je poslala brzoglav v tujino, ki je veleizdajalski, kot si hujšega ni mogoče misliti. Časopisi, ki so objavili to, so bili konfiscirani!«

»Kaj pa Pribičevićev sin?«

»Na to vprašanje tudi takoj odgovorim. Ta človek, mlad študent, je napisal — bogve, če mu oče ni kaj pomagal — nek članek v srbske liste, kjer očita prejšnji vladi, posebno pa radikalom, da so oni ustvarili tisto ozračje, v katerem je potem — padel strel! S tem je fant zelo nerodno na-

šel eno vprašanje, ki bo končno razkrinkalo ravno njegovega lastnega očeta kot tistega, ki je s svojimi vsestranskimi hujskarijami povzročil razpor med narodi v državi od začetka do danes. Zdaj v tem smislu že odgovarjajo razni listi Pribičevićevemu sinu.«

»To bo še politična ohceta iz tega nastala«, se je zopet vtaknil vmes šaljivec, ki mu ne da jezik miru.

»Politično gostijo imamo itak tu v Sloveniji. Izgubljen sin se je zopet našel — Janez Pucelj, ki je bil nekaj časa sam pod radičevsko komando, pa se mu je hudo godilo, kakor izgubljenemu sinu, ki je svinje pasel. Zdaj pa se je vrnil na dom — v Žerjavovo hišo. In to je gostija! Janez Pucelj je zopet najboljši politik, vreden političen otrok očeta Žerjava. Zakaj je bilo toliko boja med njimi? Zakaj je moral ubogi Urek toliko prestat, češ, da je »uskok«, ko so zdaj vsi za njim priskakljali? Vse to se godi, da se — kmeta lovi in vodi za nos!«

»To so »skakači«, kakor jih popisuje povest »Črni križ pri Hrastovcu« — je moral seveda šaljivec zopet nekaj vmes povedati.

»Res je to žalostna usoda teh voditeljev. Ali pa naj naši tovariši, ki so mislili dobro in pošteno za našo kmečko stvar, pa so samo nasedli tem političnim skakačem, ali naj ti nepoučeni — sledijo v stranko najhujših sovražnikov kmetijskega ljudstva in stanu, v stranko mestnih liberalcev? Poglejte, kako je dandanes v Avstriji kmet složen in močno organiziran v krščanski kmetijski organizaciji, kakor je naša SLS, pa so se hotela mesta postaviti nad njega, in ni šlo! Ne odobravamo boja med mestom in deželo, med meščanskimi stanovi in delavci ter kmeti. Ne pustimo pa tudi ne, da bi nas liberalci iz mest komandirali, kot so nas svoj čas poskušali! Mi hočemo »slovensko slogo! Složno vsi na delo, da bo naš narod enotno organiziran, da bomo vsi kmetje, saj smo si radi dobri sosedje, enih misli. Onih pa, ki so nas skušali speljati najpreje pod vpliv hrvaške radičev-

ske komande, zdaj pa pod liberalno, ne bo poslušal več niti najbolj trdovraten možakar, ki dosedaj še ni bil v naših vrstah.«

»Prav je tako, da bomo vsi skup, liberalci pa naj sami ostanejo«, so pritrtili možakarji.

»Da bo lažje šlo, bosta pa še moja žena in tvoj sin začela politizirati«, je zaključil šaljivec s svojim špicastim jezikom političen razgovor.

V NAŠI DRŽAVI.

Proslava prebitja solunske fronte se je vršila pretekli pondeljek po celi državi. Preboj solunske fronte 8. X. 1918 je takorekoč končal svetovno vojno na Balkanu, prinesel konec Avstrije in začetek novih narodnih držav. Tedaj je bilo na tej fronti 185 tisoč Francozov, 175.000 Angležev, 130 tisoč Srbov in še več drugih čet. Njihova fronta je segala od Ohridskega jezera do Strume. Poveljeval ji je francoski maršal Franchet d'Esperey. Začetek bojev za preboj fronte, na kateri so bili postavljeni nemški in bolgarski polki, je bil na dan 14. septembra. Po večdnevnem neprestanem bombardiranju se je posrečilo prisiliti nasprotnika, da je popustil nekatere postojanke. To popuščanje je bilo zanj usodepolno, kajti srbska vojska je šla sedaj nevzdržno dalje, in je dan za dnevom osvajala nazaj svojo domovino. — Da se ta veliki dogodek primerno proslavi, so prišli v Beograd vojaški dostojanstveniki iz Francije, Anglije, Češke, tudi Italije, Rumunije in Grčije. Na stotisočev naroda je ta dan pohitelo v Beograd. Tud Slovenci so bili zastopani po svoji organizacijah. Zastonj sta se trudila dr. Maček in Pribičević, da bi Hrvate odvrnila od te proslave. Hrvatje so šli v Beograd, šli v svojih narodnih nošah in so dejali radičevcem: »Gremo na narodno proslavo v Beograd, a vi greste le še — po dnevnice!«

Spremembo vlade napovedujejo že dolgo časa. Kakor poroča Davidovič, bodo lahko še dolgo napovedovali.

Narodna skupščina je sklicana na dan 12. oktobra. Zasedanje bo trajalo do 20. oktobra. Ta dan pa se po ustavi otvori zopet redno zasedanje narodne skupščine. Radičevci in pribičevići ne bodo šli na te seje.

Zemljevide rišejo hrvaški listi in jih širijo po svetu, češ, takole nas hočejo obrezati! Z zemljevidi pa so ti časopisi doživeli blamažo, ker se je izkazalo, da so potvarjeni. Tudi razna pisma zbirajo in narejajo, saj so v tem mojstri. Svoj čas so »napravili« celo — papeževo pismo. Borba radičevskih voditeljev je postala tako — smešna, da se ji Hrvatje sami že smeji, zunanji svet pa na vse to nič več ne da.

Zunanji svet o dr. Koroščevi vladi. Te dni se je mudil v Jugoslaviji češki minister dr. Tisa. Ta je izjavil, da se

je sedaj sam prepričan, da se je usoda države zaupala v prave roke. — Podpredsednik rumunske narodne skupščine Valzan je bil te dni v Beogradu, nakar je podal o dr. Korošcu svoje mnenje, da osredotočuje vso svojo energijo za napredek naše države in da se je ravno njemu moglo posrečiti prepeljati državo iz zagat v red. Zastopniki Češke, Francije, Angleške in Grčije ob priliki solunske proslave so se tudi podobno izjavili. Slovenski narod je lahko zato ponosen na svojega voditelja.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Grška sklepa pogodbe na vse strani. Po sklenjeni pogodbi v Italiji je šel Venizelos v Pariz in London. V Parizu, kamor se je iz Londona zopet vrnil, je prišel skupaj z dr. Marinkovičem. Če in kdaj pride Venizelos v Beograd, še ni določeno. Med tem je Venizelos že pripravil novo pogodbo med Grško in Turčijo.

Da bi se Italija in Francija sporazumeli, bi bilo sicer zelo dobro, ker bi potem morala Italija tudi, kar zadeva Jugoslovane, biti bolj pravična. Vendar kljub temu, da se sklene poseben sporazum za francosko in italijansko severno Afriko, ni verjetno, da bi prišlo do kake znamenitejšje prijateljske pogodbe.

Kako so se v Avstriji pomerili? Za dan 7. oktobra sta bili napovedani dve veliki zborovanji v Dunajskem Novem mestu, Heimwehr in Volksbund. Zadnji je socialistična, oni prvi narodna organizacija, a obe oboje. Vlada je izvršila velikanske predpriprave. Skoro tretjino vsega vojaštva, kar ga ima, je poslala v to mesto. Vojaki, kakor za fronto oboje, so delali vmesni nevtralni prostor med obema zboroma. Na vseh oghih ulic so stale strojnice in okrog mesta — kanoni. Že v soboto, dne 6. oktobra, se je vozilo polne vlake udeležencev. Za nedeljo pa je bilo pripravljenih še do 40 posebnih vlakov. Heimwehrovcev je bilo do 15.000, socialistov in Schutzbunda do 25.000. Na obeh straneh so govorili, vzklikali, godbe so igrale, sprevodi so se vili s kolodvora na zborovališče in nazaj, spopadov pa ni bilo nobenih. Samo komunisti, ki so istočasno hoteli napovedano javno zborovati kar na trgu, so bili aretirani. Veliko grmenja, pa malo dežja, bi rekel naš človek.

Špansko čaka težka ura. Nasilnik Primo de Rivera je hotel prisiliti kralja Alfonza, da mu podpiše ukaz, s katerim se vsi oni generali in višji častniki odpustijo, ki so zoper nasilnika, pa so pristaši kralja. Kralj Alfonz tega ni podpisal. Zdaj se bliža Španija odločilnemu trenutku, ali bo kralj ali Primo — močnejši.

Bo kaj z razorožitvijo? To je v danem položaju skoroda izključeno. Zdaj, ko je znan dogovor med Francijo in Anglijo, so tudi druge države začele opuščati misel na — razorožitve. Zanimivo je to, da je danes Amerika najbolj proti temu in da Rusija, ki povsod zahteva, da se druge drža-

ve razorožijo, pa sama zbira milijonske armade, s katerimi — straši Evropo.

Mednarodni gospodarski zbor v Pragi se bo vršil v kratkem. Ta bode znova povdaril, da je ena največjih gospodarskih zaprek v Evropi ta tako zapletena carinska meja. Po tej carinski politiki, kot je bila dosedaj, Evropa sama sebe ovira v napredku, med tem pa države izven Evrope — uvažajo svoje blago. Ako bo na tem zboru prišlo do nove carinske politike v Evropi, potem je ta zbor rešil Evropo gospodarskega propada.

Domača hiša.

Ali si že misliš kedaj, zakaj je povzdignil Kristus zakon v zakrament, da iz te zveze tečejo nebeške milosti, ki jih je zaslužil s svojo smrtjo na križu? Zato, ker ima družina tudi za versko življenje velik pomen in velike dolžnosti.

Ko so prišli leta 1840 po presledku 200 let katoliški misijonarji zopet na Japonsko, so, kljub temu, da ni bilo tam že 200 let nobenega katoliškega duhovnika, našli tam še okoli 2500 ljudi, ki so imeli še neke pojme o krščanski veri, ki so še znali nekatere molitve in razne Marijine pesmi. V družinah se je vera ohranila. To nalogo ima vsaka krščanska družina: naj bi se ohranilo v njej krščansko prepričanje in krščansko življenje, da vsi rodovi, ki prihajajo iz družine, pljejo iz nje žive vode Kristusove vere. Res, da je za razširjanje in ohranitev krščanske vere ustanovljena katoliška Cerkev in je Kristus zato postavil zakrament mašniškega posvečenja. Res je tudi, da Cerkev presadi otroka v božje kraljestvo, ko ga po naročilu Kristusovem krsti v imenu presv. Trojice. Potem se pa začne sodelovanje družine s Cerkvijo. Ko se začne otrok zavedati pameti, ima pred seboj najprej očeta in mater. In v tem času sta ona za otroka zastopnika Cerkve, da začneta otrokovo pamet in srce naravnati k Bogu, da se otrok s svojo dušo vraste in vkozenini v sveto zemljo krščanske vere. V poznejših letih, ko začne otrok obiskovati šolo, pride Cerkev z njim sicer v neposreden stik in polaga on v njegovo srce seme, ki naj bi se razrastlo v božje kraljestvo in obrodilo obilen sad, a kaj bi izdalo vse delo Cerkve, ko bi v domači hiši bile take razmere, da bi se zadržalo v otrokovi duši seme, vsejano od Cerkve, če bi v domači hiši ne bilo ozračja, v katerem bi moglo božje seme vzkliti in se razrasti. In ko otrok odraste šoli, pa pride v najnevarnejša in najusodnejša leta, ima poleg Cerkve in raznih krščanskih mladinskih organizacij zopet domača hiša veliko nalogo, da je mlademu človeku velika opera in mu pomaga rešiti iz mladostnih viharjev zaklad krščanske vere. V teh letih ima domača hiša ravno to nalogo, da ohrani mladega človeka v

zvezi z Bogom in Cerkvijo, da mora Cerkev pri njem rešiti svojo nalogo. Če domača hiša pri tem delu odpove, tudi Cerkev le zato težko reši svojo nalogo.

Ali tvoja hiša reši to veliko nalogo? V hiši, ki hoče izpolnjevati to svojo veliko dolžnost, mora biti vsaki dan skupna družinska molitev zjutraj in zvečer. Kako lep in blagoslovljen je trenutek, ko je zbrana vsa družina okoli domačega oltarčka ali pred svetlo podobo, in se duše vseh kakor eno dvigujejo k Bogu! Kako se vtisnejo ti trenutki globoko v srca doraščajočih otrok, kako jih molitve, ki so se jih naučili in navadili v domači hiši, spremljajo po življenjski poti in so jim včasih pravi angeli varuhi, ki jih obvarujejo propada. Žalibog danes včasih vidimo, da oče in mati vsled prevelike skrbi za posvetno ne najdeteta več časa, da bi molila z otroci zjutraj in zvečer. Morebiti zapustita otrokom precej zemeljskega premoženja, a morebiti bi bila za otroke veliko večja sreča, ko bi jih bila naučila in navadila moliti.

V krščanski hiši se gleda strogo natančno, da se obhaja v njej prava krščanska nedelja, krščanska nedelja s sv. mašo, z besedo božjo, z nedeljskim počitkom. Če je res: »Kakšna nedelja, tako življenje«, potem imajo krščanske hiše v tej zadevi veliko dolžnost, posebno še danes.

V pravo krščansko hišo spada tudi krščansko berilo. Danes je težko najti kako hišo, kjer ne bi imeli raznih knjig, časnikov in drugega berila. Razume se, da v krščanski hiši ni prostora za čtivo, ki izpodkopuje vero, ki blati Cerkev, ki spravlja v mlada srca strup nečistosti in razuzdanosti. Hiša s takim berilom ni več krščanska hiša ali vsaj dolgo ne bo ostala. A v pravi krščanski hiši tudi niso zadovoljni, da imajo berilo, s katerim se izobrazujejo in ki jim je v razvedrilo, v krščanski hiši mora biti tudi versko berilo. Žalibog, da vidimo danes take knjige velikokrat zavržene in vse zaprašene kje na podstrešju. Naj bi te knjige dobile zopet časten prostor v naših hišah. Pod križem v hiši naj bi vedno tudi bilo sv. pismo, Hoja za Kristusom, Življenje svetnikov, nabožni listi kakor Glasnik presv. Srca Jezusovega, Bogoljub in drugi, in večkrat, posebno v zimskih večerih, naj bi se prečital vsej družini počasi in s premislekom kak odlomček iz teh knjig. Kako bi se ob tem berilu dvigale duše, koliko žarkov božje luči bi padlo vanje.

Posebno izdaten pripomoček, da bi vršile družine svojo veliko dolžnost, je pobožnost, ki se širi posebno danes, namreč posvečenje družin presv. Srcu Jezusovemu. Ta pobožnost, prav izpolnjena, ni nič drugega, kakor do zadnjih posledic izpeljano resnično krščanstvo. Vsaki dan okoli Srca Jezusovega zbrana družina naj bi se vsaki dan na novo zavedla, da je — zadnjo svojo misel, zadnjo svojo besedo, zadnje svoje dejanje posvetila presv. Srcu Jezusovemu, da naj bodo zato res vsaki dan vsaka misel, vsa-